

ส่วนที่ ๔

การติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไปได้ ดังนั้น การที่จะประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละกลยุทธ์ในการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนายังยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง อันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นแบบที่กำหนดคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กระทรวงกำหนดไว้ โดยการติดตามและประเมินผลแผนนั้น จะต้องพิจารณาการติดตามและประเมินยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประเด็นการพิจารณา ประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ และยุทธศาสตร์การพัฒนา

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

การประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลโครงการควรประกอบด้วย ความชัดเจนของชื่อโครงการ วัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ เป้าหมายมีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ผลผลิตของโครงการ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงงบประมาณมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย มีการประมาณราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ และผลที่คาดว่าจะได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท. ๐๘๑๐.๓/ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและคุณภาพ

๑) การวัดผลในเชิงปริมาณ

ตามที่เทศบาลได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเทศบาลให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนานั้นจะต้องมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการจะต้องดำเนินการกำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๒) การวัดผลในเชิงคุณภาพ

การวัดผลเชิงคุณภาพใช้การสำรวจความพึงพอใจในการวัดผลเชิงคุณภาพโดยภาพรวม โดยได้มีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจทำให้ทราบถึงผลเชิงคุณภาพในการดำเนินงานของเทศบาลในภาพรวม

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้

- แบบที่ ๓/๒ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
- แบบที่ ๓/๓ แบบประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ
- แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์สำหรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์
- แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

แผนพัฒนาท้องถิ่น ขาดความคล่องตัว เนื่องจากการแผนพัฒนาท้องถิ่นได้กำหนดรูปแบบให้เป็นรูปแบบการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนเป็นแบบยาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นซึ่งมีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ทั้งปัจจัยด้านการเมือง สังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ การกำหนดรูปแบบ การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ที่ต้องใช้เวลาและกระบวนการที่ยากจึงทำให้ปัญหาเร่งด่วนไม่สามารถตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที ซึ่งอาจทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อนและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมได้

๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรคำนึงถึงสถานการณ์คลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่จะบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒) การพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อมุ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ซึ่งที่ผ่านมากระบวนการพัฒนาในบางเรื่องอาจสร้างผลกระทบต่อวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงาม ของคนในท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองร่วมด้วย

๓) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา รวมถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และควรเน้นการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์